

Allen Ginsberg

HALÁL ÉS HÍRNÉV

Death and Fame

Ha meghalok
 csinálhattok a testemmel akármit
 szórjátok hamvaimat a szélbe, az East Riverbe
 Temessétek el urnámat a New Jersey-beli B'Nai Israel temetőben
 De nagy temetést akarok
 Szent Patrick katedrális, Szent Márk templomot, Manhattan legnagyobb zsinagógáját
 Először is legyen ott a család, bátyám, unokaöcsém, 96 éves virgonc mostohaanyám,
 Edith, Honey néni az öreg Newarkból,
 Joel doktor, unokatestvérem Mindy, félszemű, félfülű bátyám, Gene, sógornóm, szőke
 Connie, öt unokaöcsém, mostohafivéreim és -nővéreim és mindezek unokái,
 Aztán tanítómnak, Trungpa Vajracharyának kísértet-szelleme, Gélek Rinponche is legyen
 ott, Sakyong Miphan, az óvatos Dalai Láma, jó alkalom amerikai kiruccanásra,
 Satchinanda, Swami
 Shivananda, Dehorava Baba, XVI. Karmapa, Dudjom Rinpoche, Katagari & Suzuki
 Zen-mesterek kísértetei
 s a többi Zen-mester: Baker, Whalen, Daido Lorie, Qwong, a törekeny őszhajú
 Kapleau, Tarchin Láma –
 Aztán, fölöttébb fontos, fél évszázada szaporodó szerelmeim,
 Több tucat, száz, még több, korosabb fickók, kevés haj sok pénz,
 fiatal fiúk, kikkel nemrég pucéran az ágyban, egymás látványától mehökkent sokaság,
 számlálhatatlanul, meghittén, emlékeket csereberélve
 „Megtanított meditálni, most vén veterán vagyok, az ezer napos lelki gyakorlaton túl –”
 „Földalattik peronján muzsikáltam, nem vagyok meleg, de szeretett és szerettem”
 „Több szeretetet kaptam tőle 19 évesen, mint bármikor akárkitől”
 „Feküdtünk plédek alatt, pletykáltunk, olvastuk verseimet, öleltük, csókoltuk egymást
 has a hasnál, egymás karjaiban”
 „Mindig alsónadrágban feküdtem mellé, és reggel padlón volt a gatyám”
 „Japán vagyok, mindig a faromba jött volna mesterien”
 „Egész éjjel Kerouacról & Cassadyról beszélünk Buddha-ülésben, aztán parancsnoki
 ágyában aludtunk”
 „Gyöngédség-igénye akkora volt, hogy nem boldoggá tenni gyalázat”
 „Magányos voltam, senkivel addig nem bújtam pucéran ágyba, oly kedves volt,
 megborzongott
 a gyomrom míg ujját végighúzta hasamon s a csípőmig mellbimbómtól –”
 „Csak feküdtem hunyt szemmel hanyatt, ő gyönyörhöz segített szájjal és derakamnál
 ujjáival”
 „Nagyszerűen fuvolázott”
 Így tereferéltünk 1946-os szerelmekről, Neal Cassady szellemébe 1997-es test és fiatal
 vér vegyült
 és meglepetés – „Te is? Azt hittem hetero vagy”!
 „Az hát, de Ginsberg kivétel, megtetszett valamiért,”
 „Elfeledtem, hogy hetero vagyok vagy homo meleg vagy langyos, önmagam voltam;

gyengéden és szeretőn vártam, hogy megcsókolja vesszőm hegyét,
homlokomat torkomat szívemet & hasi idegközpontomat, köldökömet, faszomat,
nyelvével csiklandozza”
„Szerettem, ahogy szavalta ‘Hallom mögöttem: az Idő / Szárnyas hintója rémitő’, fej fej
mellett, szemtől szembe, a párnán –”
A szeretők közt egy 17 éves csinos srác baktat a sor végén
„Professzorom volt a költészet-szakon, felcipeltem hozzá valami cuccot a harmadik
emeletre,
elcsábított, bár nem akartam, elélveztetett, hazamentem, többé sose láttam nem is
akartam...”
„Nem bírta felállítani, de szeretett”, „Tiszta öreg ember”, „Ügyelt rá, hogy én élvezzek
először”
Büszke döbbenet, együtt a tömeg a tisztesség szertartáshelyén –
Majd költők & zenészek – diáktébolzenekarok – vénséges rock sztár Beatles, hű
gitár-kísérők, meleg klasszikus-karmesterek, ismeretlen kultúrdzsessz-
komponisták, pipogya trombitások, bőgős & natúrkürtös fekete zsenik,
népdalénekesek-hegedűsök gitárral tamburinnal harmónikával mandolinnal
citerával négylikú sípokkal & fémdudákkal
Aztán a 60-as évek hindu misztikáján nevelkedett ügyeskezü romantikus olasz
realisták, hajdani fauvista költők-festők Toscanából, klasszicisták, massachusettsi
szürreális senkiházik európai nejjel, gipsz olaj vízfesték-művész szegényes
vázlatfüzettel, a vidéki Amerika mesterei
Majd középiskolai tanárok, magányos ír könyvtárosok, érzékeny könyvgyűjtők,
szexemancipációs csapatok sőt hadseregek, mindkét nembeli hölgyek
„Nyakra-főre találkoztunk, sosem emlékezett a nevemre mégis szerettem, igazi művész”
„Klimaxos idegösszeomlás után költői humora mentett meg öngyilkosságtól
kórházaktól”
„Charmant, szerény modorú lángész, elmosogatott, tág termem vendége egy hétig
Budapesten”
Sokezer olvasó, „Az ‘Üvöltés’ megváltoztatta életemet az Illinoisbeli Libertyville-ben”
„Hallottam felolvasni a Montclair-i Állami Tanárképzőben, és eltökéltem hogy költő
leszek –”
„Befűtötte agyam, garage-rockkal kezdtem dalaim daloltam Kansas Cityben”
„Megrikatott a 'Kaddis' magamért és élő apámért Nevada Cityben”
„A ‘Halál Apa’ megvigasztalt ‘82-ben amikor a nővérem Bostonban meghalt”
„Olvastam szavait egy képeslapban, rádöbentem, hogy sorsom mással is megesett már”
Süketnéma bárdok gyors ragyogó taglejtéssel gesztikulálók
Aztán újságírók, szerkesztőségi titkárnők, ügynökök, arcképfestők és odaadó
fényképészek, rockzene-kritikusok, a kultúra munkásai, kultúrtörténészek
legyetek tanúi a történelmi temetésnek
Szuper-rajongók, fűzfapoéták, vénülő Beatnikék & Halálfejek, autogram-vadászok,
kiváló rohamfotoriporterek, értelmes balfácánok
Mindenki tudta hogy része a ‘Történelemnek’ az elhunyt kivételével
aki sohase tudta pontosan mi történik még akkor sem amikor éltem

(1997. február 22.)

Eörsi István fordítása

NINCS EMLÍTÉSRE MÉLTÓ VÁLTOZÁS, mondja búcsúversével Ginsberg, a halál nem értéke-
li át, ami fontos volt egy életen át, a haldoklás pedig
alkalom lehet az összegzésre. Dokumentum született
a halottas ágyban annak bizonyítására, hogy a meleg
szerelem elfogadtatásáért folytatott sok évtizedes
propaganda, és testi örömeinek ünneplése nem obsz-
cenitás volt, nem gerjedelmek illetéktelen lecsa-
pódása a szellem birodalmában, hanem az emberi
szuverenitás világgá kiáltott igénye. A végzetes
helyszínen ugyanis sokféle szeretetbe ágyazódva hit-
vallássá magasztosult ez a téma, anélkül, hogy vesz-
tett volna erotikájából. Ginsberg az életen már túl,
de a halálon még innen összegezõ pillantást vetett a
birodalomra, amelyet a nyárspolgárság világössze-
esküvésével dacolva õ hódított meg az emberi szabad-
ság számára, jól tudva, hogy az összes emberellenes
tabu meginog, ahányszor egy ledõl.

Szólnék még néhány szót a vers budapesti soráról.
A „stúdió” szót „tág terem”-nek fordítottam. Egy
majd ötven négyzetméteres szobában aludt az Erzsé-
bet-híd fölött. Egy ízben említettem neki, hogy va-
lamikor Mácsai István festõmûvész műterme volt –
ezért választhatta a „stúdió” szót. Én azonban, aki a
versben a budapesti sort mondom, mégsem fogal-
mazhatok úgy, hogy műtermem vendége volt.

Ami a mosogatást illeti: amikor '93-ban nálam
lakott, egy ízben vendégeink után jókedvûen elmoso-
gattunk. Errõl az eseményrõl egy haikut írt, mely máig
ott díszlik falamon. Magyar fordítása megtalálható
válogatott verseinek 1996-os gyûjteményében, a
Halál van Gogh fülére”-ben: „Vár rád a Magyar-
Amcsi Antifasiszta Mosogató Klub”. Olyan klub ez,
amely – éppen mivel alapszabálya változatlan – nem
oszlik fel, míg ügyeibe beleszólhatok.

E. I.

